

Znanstveni skup Hrvatskog arheološkog društva „Na čvorištima kultura – arheološka panorama
Sjeverne Hrvatske“
Čakovec, 5. – 9. 10. 2026.

ORGANIZATORI SKUPA

Hrvatsko arheološko društvo

Muzej Međimurja Čakovec

SUORGANIZATORI SKUPA

Muzej Croata insulanus Grada Preloga

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Jacqueline Balen, Maja Bunčić, Marijana Korunek-Medved, Branka Marcioš, Ana Solter

Skup su financijski podržali:

Ministarstvo kulture i medija RH

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih RH

PROGRAM ZNANSTVENOG SKUPA
5. – 9. listopada 2026.

Ponedjeljak, 5. listopada

18.00 SJEDNICA SREDIŠNJEG ODBORA HRVATSKOG ARHEOLOŠKOG DRUŠTVA

Utorak, 6. listopada

(Muzej Međimurja Čakovec)

9.00 – 10.00 Registracija sudionika
10.00 Svečano otvorenje skupa

10.20 – 11.00 Marijana Korunek-Medved, Stoljeće arheološke spoznaje: retrospektiva i perspektiva arheoloških istraživanja u Međimurju

11.00 – 11.20 Marijana Krmpotić, Lea Čataj, Novija arheološka istraživanja na području Međimurja

11.20 – 11.40 RASPRAVA

11.40 – 12.00 PAUZA ZA KAVU

12.00 – 12.20 Lea Čataj, Prapovijesno nalazište Črečan, iznad ribnjaka

12.20 – 12.40 Miroslav Vuković, Hrvoje Potrebica, Goričan – interpretacija podataka daljinskih istraživanja u svrhu reinterpretacije željeznodobnog Goričana

12.40 – 13.00 Ivan Drnić, Marta Rakvin, Sekundarni ukop u tumulu 1 u Goričanu: prilog poznavanju nasljeđivanja pogrebnog krajolika

13.00 – 13.20 RASPRAVA

13.20 – 16.00 PAUZA ZA RUČAK

16.00 – 16.20 Lea Čataj, Sveti Martin na Muri – prapovijesno i antičko nalazište

16.20 – 16.40 Branka Marciuš, Povijesni razvoj i pregled arheoloških istraživanja Staroga grada Čakovca

16.40 – 17.00 Ivana Hirschler Marić, Andrej Janeš, Željka Bedić, Rezultati arheoloških istraživanja crkve sv. Jeronima u Štrigovi 2012. godine

17.00 – 17.20 Ivančica Peharda, Martina Matijaško, Rezultati arheoloških istraživanja crkve Uznesenja BDM u Belici 2014. – 2017. godine

17.20 – 17.40 RASPRAVA

18.00 Prigodno druženje sudionika skupa

Srijeda, 7. listopada

(Muzej Međimurja Čakovec)

9.00 – 10.00 Registracija sudionika

10.00 – 10.20 Jurica Kunić, Doprinos i značaj baruna Kavanagha za razvoj hrvatske arheologije u drugoj polovici 19. st.

10.20 – 10.40 Marko Banda, Ivor Janković, Filomena Sirovica, Ivor Karavanić, Zaštitna istraživanja špilje Vindije 2023. godine

10.40 – 11.00 Daria Ložnjak Dizdar, Odnos između srednjeg i kasnog brončanog doba u sjeverozapadnoj Hrvatskoj

11.00 – 11.20 Boris Kavur, Martina Blečić Kavur, Ostava iz Graba kod Središća ob Dravi: između prošlosti i budućnosti

11.20 – 11.40 RASPRAVA

- 11.40 – 12.00 PAUZA ZA KAVU
- 12.00 – 12.20 Saša Kovačević, S one strane Drave: krajolik starijega željeznog doba u slivu rijeka Plitvice i Bednje
- 12.20 – 12.40 Dora Kušan Špalj, Nikoleta Perok, *Aquae Iasae* – o arheološkim istraživanjima i drugim radovima na rimskom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama
- 12.40 – 13.00 Lovorka Štimac-Dedić, Preliminarni rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja novootkrivene crkve u Kamenici
- 13.00 – 13.20 RASPRAVA
- 13.20 – 15.20 PAUZA ZA RUČAK
- 15.20 – 15.40 Željka Bedić, Preliminarni rezultati bioarheološke analize grobova iz crkve sv. Bartola u Kamenici
- 15.40 – 16.00 Mia Koščak, Arheološka istraživanja kompleksa dvorca Opeka i arboretuma
- 16.00 – 16.20 Krešimir Filipec, Petra Nikšić, Sv. Jušt – Brezovica Petrovska
- 16.20 – 16.40 Mario Novak, Sanja Baškarad, Željka Bedić, Mario Carić, Cabuna – dvorac Janković: arheologija i forenzika jednog slučajnog nalaza
- 16.40 – 17.00 RASPRAVA
- 17.00 Obilazak Muzeja Međimurja uz vodstvo

Četvrtak, 8. listopada

- 9.00 – 10.00 Registracija sudionika

Novitates

- 10.00 – 10.20 Morana Vuković, Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu Pirište (2020. – 2026.) kao temelj valorizacije arheološkog krajolika Malog Libinja na južnom Velebitu
- 10.20 – 10.40 Barbara Krietić, Mario Novak, Mario Carić, Marina Ugarković, Pio Peter Domines, Rekonstrukcija prehrane stanovnika antičke *Isse* (Vis) primjenom analize stabilnih izotopa ugljika i dušika
- 10.40 – 11.00 Erika Trbojević, Tomislav Franić, Zaštitna istraživanja za vrijeme obnove zgrade Arheološkog muzeja Istre – Pula
- 11.00 – 11.20 Ante Alajbeg, Otres u mreži hrvatske predromanike: skulptura i kontekst
- 11.20 – 11.40 RASPRAVA
- 11.40 – 12.00 PAUZA ZA KAVU

Projekti / Iz muzejskih zbirki

- 12.00 – 12.20 Mario Carić, Mario Novak, Uvijek malo dalje: ekstrakcija karbonata kao detaljan pokazatelj prehrane i mobilnosti
- 12.20 – 12.40 Ivan Drnić, Ana Đukić, Arheologija doline rijeke Kupe/Kolpe u kasno brončano i željezno doba (ArchKRiver)
- 12.40 – 13.00 Ivana Ožanić Roguljić *et al.*, Istraživanje teritorijalnih ostataka i infrastrukturnih sustava Carstva u Panoniji: Mapiranje rimske infrastrukture (Projekt RIM)
- 13.00 – 13.20 Martina Blečić Kavur Monumentalna skulptura Histra između materijalnosti i djelovanja
- 13.20 – 13.40 Porin Šćukanec Reznicek „Onaj koji uravnotežuje“: tragovi boga Tota u Egipatskoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu
- 13.40 – 14.00 RASPRAVA

14.00 – 14.30 Predstavljanje postera
14.30 – 16.30 PAUZA ZA RUČAK

16.30 GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKOG ARHEOLOŠKOG DRUŠTVA

18.00 DODJELA NAGRADA HRVATSKOG ARHEOLOŠKOG DRUŠTVA ZA 2024.
GODINU
PRIGODNI DOMJENAK

Petak, 9. listopada
IZLET

08.30 – Polazak iz Čakovca

09.00 – 09.40 | Goričan – Tumuli

- Razgled arheološkog lokaliteta

10.00 – 10.45 | Mursko Središće – Spomen dom rudarstva

- organizirano vodstvo

11.05 – 11.50 | Žabnik – Mlin na Muri

- Razgled obnovljenog plovećeg mlina

- Kratka šetnja uz rijeku Muru

12.10 – 12.45 | Štrigova – crkva sv. Jeronima

- Razgled crkve i fresaka Ivana Rangera

- Stručno vodstvo

12.55 – 13.40 | Mađerkin breg

- Lagana šetnja do vidikovca

14.00 – 15.15 | Ručak

15.15 – Polazak prema Čakovcu

15.45 – Dolazak u Čakovec

Na čvorištima kultura – arheološka panorama Sjeverne Hrvatske

Marijana Korunek-Medved, Stoljeće arheološke spoznaje: retrospektiva i perspektiva arheoloških istraživanja u Međimurju

Arheološka topografija Međimurja, prostora smještenog u specifičnom geografskom i geopolitičkom okruženju između rijeka Mure i Drave, prošla je kroz intenzivan razvoj tijekom proteklih stotinu godina. Izlaganje daje pregled arheoloških istraživanja na području Međimurja od 1924. godine do danas, uz analizu metodoloških pomaka, promjena u interpretaciji nalazišta te doprinosa pojedinih istraživača i institucija u oblikovanju spoznaja o arheološkoj baštini ovog kraja. Analizom dostupne dokumentacije mogu se izdvojiti tri ključna razdoblja: prvo je amaterska faza sporadičnog prikupljanja nalaza i iskopavanja, drugo je razdoblje intenzivnih probnih i sustavnih istraživanja sedamdesetih i osamdesetih godina 20. stoljeća, koje je donijelo prve ozbiljnije sinteze, a treće je suvremena faza, obilježena primjenom naprednih metoda istraživanja i dokumentiranja. Ona uključuje nedestruktivna istraživanja, arheološke preglede terena, probna i sustavna arheološka iskopavanja te zaštitnu arheologiju uvjetovanu građevinskim i infrastrukturnim projektima. Izlaganje sintetizira trenutačno stanje istraženosti bogate arheološke baštine Međimurja, od prapovijesnih nalazišta u okolici Goričana i Domašince, preko ključnih rimskih lokaliteta, poput onih u Svetom Martinu na Muri i okolici Preloga, do značajnih srednjovjekovnih i ranonovovjekovnih utvrđenja, naselja i sakralnih objekata. Stoljeće istraživanja potvrđuje Međimurje kao iznimno dinamično arheološko područje pozicionirano na važnom graničnom prostoru, koje je kroz arheološka i povijesna razdoblja bilo izloženo brojnim promjenama, migracijama stanovništva i utjecajima različitih kultura. Završni dio izlaganja posvećen je ulozi lokalnih muzejskih institucija i službe zaštite u očuvanju i popularizaciji arheološke baštine te analizi promjena u percepciji međimurske prošlosti tijekom proteklih desetljeća.

Marijana Krmpotić, Lea Čataj, Novija arheološka istraživanja na području Međimurja

Odjel za kopnenu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda od 2013. godine proveo je arheološka istraživanja većeg broja nalazišta smještenih na prostoru Međimurja. Istraživanjima su bili obuhvaćeni lokaliteti iz razdoblja neolitika, eneolitika, bronzanog i željeznog doba, antike i srednjeg vijeka. Najveći broj istraženih nalazišta naseobinskog je karaktera. U okviru tih radova obavljeni su sustavni terenski pregledi, revizijska, probna i sustavna istraživanja te geofizička i lidarska snimanja. Najzanimljivijima su se pokazala područja općina Črečan i Sveti Martin na Muri u Gornjem Međimurju te općine Domašinec u Donjem Međimurju. Na navedenim su nalazištima istraživanja još uvijek u tijeku ili je u planu njihov nastavak.

Lea Čataj, Prapovijesno nalazište Črečan, iznad ribnjaka

Odjel za kopnenu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda od 2015. godine provodi arheološka istraživanja iznad ribnjaka u Črečanu. Tijekom sedam kampanja istražena je ukupna površina od preko 500 m², dok su geofizička snimanja obuhvatila površinu od preko 3 ha. Najveći se broj pronađenih jamskih objekata, prema radiokarbonskim datumima i pokretnim nalazima, datira u razdoblje druge polovine 5. tisućljeća prije Krista te se pripisuje kasnoj lendelskoj i lasinjskoj kulturi. Velika količina keramičkih nalaza iz zatvorenih arheoloških cjelina, popraćena kalibriranim radiokarbonskim datuma, omogućila je izradu tipologije koja je pokazala homogenost u keramografiji lasinjske kulture u kronološkom smislu. Nekoliko jama i manji broj nalaza možemo datirati u prvu četvrtinu 2. tisućljeća prije Krista i pripisati kulturi Kisapostag. Istraživanja su još uvijek u tijeku.

Miroslav Vuković, Hrvoje Potrebica, Goričan – interpretacija podataka daljinskih istraživanja u svrhu reinterpretracije željeznodobnog Goričana

Goričan je jedno od najznačajnijih nalazišta starijeg željeznog doba u sjeverozapadnoj Hrvatskoj. Velika nekropola pod tumulima kaptolske skupine i tragovi halštatskog naselja svjedoče o razvijenoj gospodarskoj i društvenoj organizaciji tijekom razdoblja između 8. i 5. stoljeća pr. Kr. U okviru ovog rada bit će prikazane analiza i interpretacija satelitskih snimaka i LiDAR podataka koji ukazuju na znatno veći broj očuvanih arheoloških struktura u krajoliku nego što je dosad bilo poznato. Posebna će se pozornost posvetiti identifikaciji novih tumula i drugih reljefnih anomalija te njihovu prostornom odnosu s ranije poznatim arheološkim lokalitetima. Dobiveni rezultati usporedit će se s dosadašnjim arheološkim istraživanjima i dostupnom dokumentacijom radi boljeg razumijevanja organizacije željeznodobnog krajolika. U radu će se raspravljati o rezultatima primjene suvremenih metoda daljinskih istraživanja te o mogućoj reinterpretaciji prostorne organizacije željeznodobne zajednice na prostoru današnjeg Goričana i njegove okolice, uz razmatranje potencijala tih metoda za buduća arheološka istraživanja i zaštitu kulturne baštine.

Ivan Drnić, Marta Rakvin, Sekundarni ukop u tumulu 1 u Goričanu: prilog poznavanju nasljeđivanja pogrebnog krajolika

Groblje pod tumulima u Goričanu jedno je od najznačajnijih nekropola starijeg željeznog doba na području rasprostriranja grupe Kaptol. Od ukupno 30 evidentiranih tumula, 18 ih je sustavno istraživano tijekom 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća pod vodstvom Arheološkog muzeja u Zagrebu i Muzeja Međimurja Čakovec. Na temelju analize nalaza stariježeljeznodobni ukopi pod tumulima datiraju se u drugu polovicu 7. i u 6. stoljeće pr. Kr., što ih svrstava u sam vrhunac razvoja halštatske kulture na prostoru Međimurja i sjeverozapadne Hrvatske.

Tijekom arheoloških istraživanja 1974. godine na položaju Gmajna u Goričanu otkriven je naknadni, sekundarni ukop u tumulu 1. Grobna cjelina sastojala se od kosturnih ostataka pokojnika uz koje su bile položene keramička posuda te željezna fibula ranolatske sheme. Pokojnik je s fibulom i posudom, po svemu sudeći, bio položen u drveni sanduk te ukopan u plašt tumula 1. Tehnološke karakteristike izrade i tipološke odlike nalaza u grobnoj cjelini, uz činjenicu da je riječ o kosturnom pokopu, nedvosmisleno smještaju ovaj grob u razdoblje početka mlađeg željeznog doba.

Cilj je ovog rada predstaviti i ponuditi detaljnu analizu i interpretaciju sekundarnog ukopa u tumulu 1, promatrajući ga u širem kontekstu fenomena kasnijih sekundarnih ukopa u starije, vizualno istaknute strukture u krajoliku (poput grobnih humaka) dokumentirane na području Karpatske kotline. Posebna pozornost posvetit će se pitanju namjernog odabira takvih lokacija od strane novopridošlih zajednica te simboličkim i društvenim implikacijama tog čina u procesu naseljavanja prostora na početku mlađeg željeznog doba.

Lea Čataj, Sveti Martin na Muri – prapovijesno i antičko nalazište

Odjel za kopnenu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda od 2015. do 2020. godine proveo je arheološka istraživanja na području općine Sveti Martin na Muri. Intenzivnim i ekstenzivnim terenskim pregledom obuhvaćena je površina od gotovo 6 ha, a geofizičkim snimanjima gotovo 1 ha, dok su sondažna istraživanja provedena u 43 probne sonde ukupne površine 265 m². Utvrđeno je postojanje antičkog naselja, moguće Halikanuma i njegove nekropole, a prema rezultatima geomagnetske prospekcije vjerojatno i prometnice kojom se dolazilo do grada iz smjera jugozapada. Na području pretpostavljenog prapovijesnog naselja još nisu provedena arheološka iskopavanja.

Branka Marciuš, Povijesni razvoj i pregled arheoloških istraživanja Staroga grada Čakovca

Stari grad Čakovec najvrjednije je nepokretno kulturno dobro Međimurja i jedan od najznačajnijih primjera graditeljske baštine u Hrvatskoj. Riječ je o jedinstvenom, višeslojno očuvanom sklopu plemićke stambene i obrambene arhitekture.

Pretpostavlja se da je njegovu najstariju povijesnu jezgru činilo drveno-zemljano utvrđenje, izgrađeno tijekom druge polovice 13. stoljeća, koje se tijekom srednjeg vijeka razvilo u burg sa središnjim stambenim dijelom, odnosno palasom. Tijekom ranog novog vijeka tadašnji vlasnici – plemićka obitelj Zrinski – kompleks preoblikuju u renesansnu bastionsku utvrdi s takozvanim Novim dvorom, odnosno palačom kao stambenim dijelom. Sredinom 18. stoljeća palača je preoblikovana u barokni dvorac, a utvrda je zbog gubitka obrambene funkcije djelomično razgrađena te su uz sjeverne zidine prigradeni pomoćni stambeni objekti i toranj. Danas čakovečki Stari grad čine barokni dvorac, koji zatvara pravokutno dvorište, dijelovi utvrde s dvorištem i ostatci unutarnjeg opkopa. Vrednovan je kao kulturno dobro od nacionalnog značenja.

Od prvih arheoloških istraživanja 60-ih godina prošlog stoljeća do danas provedeno je ukupno dvadesetak arheoloških iskopavanja te četiri geofizička istraživanja. Radovi su obuhvatili prostore prizemlja palače i sjevernog dijela utvrde, dvorište i južni dio utvrde (opkop, južni i zapadni bastion) te područje sjevernog opkopa s ostacima drvenog mosta. Rezultirali su novim saznanjima o građevinskoj prošlosti spomeničkog sklopa, ali i vrijednim pokretnim arheološkim nalazima koji se čuvaju i vrednuju u sklopu fundusa Muzeja Međimurja Čakovec.

Ivana Hirschler Marić, Andrej Janeš, Željka Bedić, Rezultati arheoloških istraživanja crkve sv. Jeronima u Štrigovi 2012. godine

Kapela sv. Jeronima jednobrodna je pravokutna građevina s trolisnim svetištem i s dograđenom sakristijom uz južni zid lađe te po jednim tornjem s obje strane ulaza, spojenima s glavnim pročeljem. Orijentacije je zapad-istok s manjim odklonom i sagrađena je iznad naselja na platou povišenog izniveliranog brežuljka. Gradnja lađe datira se između 1738. i 1749. godine. Tijekom listopada i studenoga 2012. godine Odjel za kopnenu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda proveo je arheološki nadzor i istraživanja na prostoru lađe i sakristije. Ukupna istražena površina iznosila je cca 113 m².

Najstarijim nalazima pripadaju ulomci antičke građevinske keramike. Na prostoru lađe dokumentirano je petnaestak ukopa jama za drvene kolce koji su pripadali drvenom objektu pravilne orijentacije zapad-istok, veličine oko 10 x 3 m. Objekt je na sjevernoj strani imao gušće postavljene kolce, dok su na južnoj oni bili više razmaknuti. Na prostoru sakristije najstariji su nalazi ostatci zidanih temelja neke starije građevine, građeni od kamenja i nabijene zemlje, iznad kojih su se nalazili sloj nabijene ilovače i kamenje vezano mortom. Temelji su se nastavljali izvan granice iskopa, pod zapadnim i južnim zidom sakristije.

U prostoru lađe i sakristije istražen je dio župnog groblja, koje se zasigurno širilo na platou izvan kapele. Istraženi su ostatci 28 grobova, od kojih je jedan bio dvojni, te nakupina kostiju koja pripada najmanje šest osoba. Od ukupno 34 pokojnika, nalazi su zabilježeni kod njih osam, odnosno 23,5 %. Najviše pokojnika bilo je orijentirano u smjeru zapad-istok, zatim jug-sjever, sjever-jug te istok-zapad. Većina kostura pokojnika u sjeveroistočnom dijelu lađe, gotovo svi orijentirani u smjeru zapad-istok, bila je pokopana u drvenim ljesovima. Grobovi u sakristiji nisu imali sačuvane tragove ljesova ni ostatke željeznih čavala. Uočena je podjednaka brojčana zastupljenost muškaraca, žena i djece. Najmanji utvrđeni broj pokopanih odraslih osoba bio je 24: deset muškaraca, devet žena i pet odraslih osoba neutvrđena spola, dok je utvrđeno deset ukopa djece, odnosno 29,4 %. Najviše pokojnika bilo je orijentirano u smjeru zapad-istok, zatim jug-sjever, sjever-jug te istok-zapad.

Prema stratigrafskoj situaciji u lađi, moguće je izdvojiti najviše pet razina ukopavanja. Nalazi iz grobova skromni su i datacijski osjetljivi jer su i novac s početka 17. stoljeća i križić iz 17./18. stoljeća u grobove mogli dospjeti slučajno. Metalni nalazi iz grobova koji su dijelovi nošnje

imaju analogije u nalazima iz novovjekovnih groblja, a dio tih nalaza uobičajen je i na kasnosrednjovjekovnim grobljima.

Ivančica Peharda, Martina Matijaško, Rezultati arheoloških istraživanja crkve Uznesenja BDM u Belici 2014. – 2017. godine

Ovim se radom prezentiraju rezultati arheoloških nadzora provedenih tijekom izvedbe sustava drenaže i odvodnje oborinskih voda crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Belici 2014. godine, zemljanih radova (rekonstrukcije ogradnog zida i pristupnih stuba) u neposrednom okolišu crkve 2015. godine te zemljanih radova povezanih s izmjenom poda u unutrašnjosti crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije u Belici 2016. i 2017. godine.

Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Belici prvi se put spominje u popisu župa Zagrebačke biskupije 1501. godine, gdje se navodi kao *beate virginis in Belycz*. Prva crkva u Belici opisana je 1688. godine kao stara, mala zidana jednobrodna crkva s nadstvođenim svetištem, kustodijom i tabulatom u brodu. Godine 1703. počinje gradnja nove barokne crkve, čime crkva u Belici postaje prva barokna sakralna građevina na području Međimurja.

Barokna je crkva pregrađena i dograđena godine 1890. prema planovima koje je 1889. izradio arhitekt Herman Bollé. Crkva je pretvorena u veću, historicističku građevinu križnog tlocrta. Svetište je prošireno prema istoku, a pridodane su i dvije bočne kapele, koje se odlikuju neogotičkim obilježjima. Svetište barokne crkve odredilo je površinu križišta novog križnog tlocrta crkve te širinu novog svetišta i bočnih kapela. Tom je prilikom uređena i unutrašnjost crkve, pri čemu se posebno ističe glavni oltar, čiji je projekt također izradio Herman Bollé. Godine 1946., tijekom povlačenja njemačke vojske, miniran je crkveni toranj, pri čemu su uništeni toranj, zvona, orgulje te zapadni dio broda crkve s namještajem, zidnim slikama i vitrajima. Sve je obnovljeno već sljedeće godine, iako je pročelje crkve izvedeno nešto jednostavnije u odnosu na prethodnu historicističku fazu.

Arheološkim nadzorom u okolišu crkve potvrđena je tradicija ukapanja uz samu crkvu u razdoblju novog vijeka, a od pokretnih nalaza ističe se ulomak zvona. Od arhitektonskih elemenata treba izdvojiti ulomak baroknog praga iskorištenog kao spolija. Nadzorom u unutrašnjosti crkve gotovo su potpuno utvrđeni tlocrti romaničko-gotičke i barokne crkve. Zbog rušenja 1946. godine i kasnijih intervencija u ulaznom dijelu crkve nije bilo moguće utvrditi točnu dužinu srednjovjekovne crkve ni faze izgradnje tornja. Provedena istraživanja u velikoj su mjeri zaokružila sliku razvoja ove sakralne građevine, ali i povijesti samog naselja Belica u Međimurju.

Jurica Kunić, Doprinos i značaj baruna Kavanagha za razvoj hrvatske arheologije u drugoj polovici 19. stoljeća

Barun Harry Kavanagh-Ballyane (1844. – 1912.), kao vlasnik Malog Tabora i svojevrstni nasljednik obitelji Rattkay, često je previđen u historiografskim pregledima razvoja hrvatske arheologije. Iako se arheološki opus njega i njegova sina Jamesa svodi na istraživanja prapovijesnog lokaliteta Špičak, rimske utvrde na Breznoj Gori i srednjovjekovne tvrđave Vrbovec, važno je naglasiti da je riječ o predstavnicima ranog, još uvijek nedovoljno profesionaliziranog oblika arheološkog istraživanja. Njihov se rad odvijao u okolnostima plemićke rasonode i fascinacije prošlošću u ladanjskom ambijentu Hrvatskog zagorja. Upravo je takav interes, potkrijepljen dostatnim financijskim sredstvima, omogućio stvaranje kruga zainteresiranih pojedinaca okupljenih oko baruna Kavanagha i Malog Tabora, sa željom za boljim razumijevanjem ljudske prošlosti i pronalaženjem načina za stjecanje tih spoznaja. Među ostalima, barun Kavanagh svojim je interesom za starine i istraživačkim radom oko Malog Tabora okupio i privukao osobe poput Frane Bulića, Janka Leskovara, Ksavera Šandora Gjalskog te Ivana Kukuljevića Sakcinskog. Time je pridonio jasnijem profiliranju arheologije

kao zasebne discipline i njezinu postupnom odvajanju od okvira povijesti umjetnosti i antikvarstva.

Propadanjem hrvatskog plemstva propada i obitelj Kavanagh, a u turbulentnim političkim previranjima 20. stoljeća nestaje veći dio prikupljene dokumentacije te barunov rad postupno pada u zaborav. U širem kontekstu razvoja europske arheologije krajem 19. stoljeća djelovanje baruna Kavanagha može se promatrati kao dio šireg fenomena aristokratskih i amaterskih istraživanja prošlosti koja su prethodila potpunoj profesionalizaciji arheološke struke. Iako su takva istraživanja često bila ograničena metodološkim mogućnostima svojega vremena, njihovi su doprinosi bili važni za oblikovanje daljnjeg razvoja arheologije kao znanosti.

Marko Banda, Ivor Janković, Filomena Sirovica, Ivor Karavanić, Zaštitna istraživanja špilje Vindije 2023. godine

Špilja Vindija jedno je od najvažnijih paleolitičkih nalazišta u Hrvatskoj koje je, zahvaljujući pronađenoj fosilnoj i arheološkoj građi, pružilo važan uvid u ponašanje i populacijske dinamike neandertalaca i anatomske modernih ljudi tijekom paleolitika. Usprkos svojoj važnosti, naslage u špilji tijekom posljednjih su nekoliko desetljeća pretrpjele brojna oštećenja uslijed ljudskog djelovanja i prirodnih procesa. Između ostalog, znatno su devastirane naslage na unutarnjem kontrolnom profilu na sjevernoj strani špilje, gdje je nedopušteno kopanje na južnoj strani profila dovelo do stvaranja izbočenja u gornjem dijelu naslaga, ugrozivši na taj način stabilnost samog profila. S ciljem zaštite južne strane profila 2023. godine provedena su istraživanja.

U okviru vrlo ograničenog iskopavanja pristupilo se uzorkovanjima radi prikupljanja uzoraka za laboratorijske analize čiji bi rezultati mogli pridonijeti boljem razumijevanju dosad nedovoljno razjašnjenih aspekata vezanih za kronologiju, procese nastanka nalazišta i paleoekološki tijekom gornjeg pleistocena. Istraživanja su provedena prema novoj stratigrafskoj podjeli, a naknadno je, na temelju makroskopskih i deskriptivnih sličnosti sedimenata, provedena korelacija s ranije definiranim slojevima. Osim toga, preciznijim bilježenjem morfoloških karakteristika sedimenata utvrđene su određene pojave koje upućuju na složene cikluse sedimentacije i erozije tijekom nastanka nalazišta.

Među novim nalazima pretežito su zastupljeni faunski koštani i dentalni ostaci, a pronađeno je i nekoliko litičkih nalaza. Iako su predviđene laboratorijske analize još uvijek u tijeku, rezultati ovih istraživanja pokazuju da je i u okviru zaštitnih iskopavanja ključnih paleolitičkih nalazišta moguće dati daljnji doprinos razumijevanju procesa nastanka nalazišta, stratigrafskog integriteta skupova nalaza te stvoriti temelj za preciznije kronostratigrafske sheme razdoblja srednjeg i gornjeg paleolitika.

Daria Ložnjak Dizdar, Odnos između srednjeg i kasnog brončanog doba u sjeverozapadnoj Hrvatskoj

Prostor jugozapadnog dijela Karpatske kotline, odnosno današnje sjeverozapadne Hrvatske, slabo je istražen u razdoblju srednjeg brončanog doba. Istraživano je tek nekoliko nalazišta (naselja i grobovi) i poznati su slučajni nalazi i s područja Međimurja koji dopunjuju spoznaje o ovom razdoblju. Pojedini nalazi kosturnih grobova s očuvanom nošnjom pokazuju izravne utjecaje kulture grobnih humaka na prostoru kontinentalne Hrvatske, što se može povezati i sa susjednim prostorom sjeveroistočne Slovenije. U sjeverozapadnom dijelu Hrvatske istraženo je paljevinsko groblje Poljana Križevačka s 50 grobova, koji se mogu datirati u stupnjeve Br C i Br D. Tipokronološkom analizom ovo groblje pripada grupi Virovitica kulture polja sa žarama. Apsolutni datumi iz ukupno devet grobova (11 datuma) pokazuju dataciju u 14. st. pr. Kr., što se dobro uklapa u regionalni okvir apsolutnih datacija ovakvog tipa grobova. Kakvi su kronološki i prostorni odnosi između brojnijih paljevinskih grobova i pojedinih kosturnih grobova iz tog razdoblja? Kako promatrati stanje istraživanja nakon 55 godina od posljednjeg sinteznog rada o tom razdoblju na prostoru sjeverozapadne Hrvatske i kako se stanje

istraženosti i objavljenosti reflektira u regionalnim sinteznim studijama? U ovom se prikazu želi predstaviti stanje istraživanja i raspraviti pogrebni običaj i tipokronološki odnosi u svjetlu apsolutnih datiranja razdoblja od 15. do 13. st. pr. Kr. u regionalnom okviru jugozapadnog dijela Karpatske kotline.

Boris Kavur, Martina Blečić Kavur, Ostava iz Graba kod Središča ob Dravi: između prošlosti i budućnosti

Prilog obrađuje kasno brončano doba sjeveroistočne Slovenije kroz analizu ostave brončanih predmeta iz Graba kod Središča, pronađene 1852. godine, te njezina mjesta u širim kulturnim i gospodarskim procesima kasnog 2. tisućljeća pr. Kr. Ostava je jedan od najranijih stručno dokumentiranih brončanodobnih nalaza u Sloveniji i važan izvor za razumijevanje regionalnih veza između alpskog i karpatskog prostora. Tipološko-stilske i kemijske analize sjekira, vrhova kopalja i brončane dvodijelne kuglice ukazuju na izrazito miješanu kulturnu tradiciju te na uključivanje lokalnih zajednica u šire tokove sirovina i tehnologija.

Ostava iz Graba smješta se u kontekst izrazitih promjena kasnog brončanog doba, uključujući obrede spaljivanja pokojnika, pojavu većih utvrđenih naselja te porast metalurških i trgovačkih mreža. Posebna je pozornost posvećena interpretaciji ostave kao višeslojnog fenomena koji objedinjuje ritualne, ideološke i funkcionalne aspekte. Analiza povijesti istraživanja od 19. stoljeća do danas također otkriva važnost nalaza za razvoj slovenske arheologije i oblikovanje ranih znanstvenih pristupa.

Saša Kovačević, S one strane Drave: krajolik starijega željeznog doba u slivu rijeka Plitvice i Bednje

Istraživanja starijeg željeznog doba južno i sjeverno od rijeke Drave označile su prekretnicu u razumijevanju naseljenosti sjeverozapadne Hrvatske u tom dobu. Proteklih godina Institut za arheologiju intenzivirao je istraživanja grupe Martijanec. U predavanju se predstavljaju rezultati istraživanja naselja i nekropola pod tumulima, koji su ključni elementi krajolika starijeg željeznog doba. Uz to, predstavljaju se pogrebna arhitektura i ritual na području grupe.

Dora Kušan Špalj, Nikoleta Perok, *Aquae Iasae* – o arheološkim istraživanjima i drugim radovima na rimskom lokalitetu u Varaždinskim Toplicama

Arheološka istraživanja provedena na prostoru rimskog svetišta naselja *Aquae Iasae* od 2006. do 2017. godine dala su mnogo podataka o izgledu tog prostora u raznim fazama izgradnje, kao i o složenom hidrološkom projektu koji je omogućio kaptiranje izvora i kontrolirano korištenje termalne vode u kupalištu. Tijekom istraživanja otkriveno je pedesetak kamenih spomenika, sekundarno upotrijebljenih kao građevinski materijal, te više od 18 000 rimskih kovanica koje su od 1. do 5. stoljeća ubacivane u sveti izvor kao zavjetni darovi.

Nakon dovršetka istraživanja svi daljnji radovi usmjereni su na sanaciju i prezentaciju sačuvane rimske arhitekture kako bi se u konačnici realizirala cjelovita muzeološka prezentacija lokaliteta.

Lovorka Štimac-Dedić, Preliminarni rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja novootkrivene crkve u Kamenici

Naselje Kamenica smješteno je nedaleko od Lepoglave. Pisani izvori prvi put spominju utvrdu Kamenicu 1311. godine. Najkasnije u drugoj polovici 13. stoljeća podigao ju je nepoznati zagorski plemić kao utvrđenu rezidenciju i središte istoimenog vlastelinstva. Podno utvrde (*sub castro Kamenicha*) nalazi se župa Kamenica, čiji osnivač i godina osnutka također nisu poznati, ali je izvjesno da je župa osnovana krajem 13. ili početkom 14. stoljeća, a nije isključena ni mogućnost da je osnovana ranije, neposredno nakon osnutka Zagrebačke biskupije. Godine 1334. župa Kamenica spominje se u popisu župa Zagrebačke biskupije.

Župna crkva u Kamenici bila je posvećena Svim svetima sve do gradnje nove crkve u prvoj polovici 17. stoljeća, kada je posvećena sv. Bartolu. Današnji izgled crkve završno je oblikovan u 19. stoljeću, čemu su prethodile intenzivne promjene u različitim gradnjama i dogradnjama. Opis najstarije srednjovjekovne crkve nalazi se u kanonskim vizitacijama iz 17. stoljeća, u kojima se navodi da je stara crkva jedno vrijeme koegzistirala s novom baroknom crkvom te da je u određenom periodu korištena i kao sakristija nove crkve, sve do njezina rušenja u 18. stoljeću, kada je nad njom izgrađena današnja sakristija.

U sklopu cjelovite obnove crkve sv. Bartola Gradski muzej Varaždin započeo je arheološki nadzor u veljači 2026. godine te nastavio sa zaštitnim arheološkim istraživanjima kada su tijekom zemljanih radova u unutrašnjosti sakristije otkriveni ostatci srednjovjekovne crkve. Spomenuta izgradnja sakristije u 18. stoljeću devastirala je i ispremijevala arheološke slojeve u kojima su pronađene dislocirane ljudske kosti i pokretni arheološki materijal, a tek se u dubljim slojevima moglo pratiti grobne ukope, ukupno njih 21. Otkrićem ove crkve potvrđen je opis koji se navodi u kanonskim vizitacijama o izgledu crkve centralnog tlocrta i s pet apsida, čiji se izdanci između šest pilona naziru u unutrašnjosti sakristije, dok su trenutno u procesu istraživanja s vanjske strane sakristije kojima se dokumentira njihovo stanje očuvanosti. Otkriće je važan doprinos poznavanju razvoja župe Kamenica te srednjovjekovne sakralne arhitekture sjeverozapadne Hrvatske.

Željka Bedić, Preliminarni rezultati bioarheološke analize grobova iz crkve sv. Bartola u Kamenici

Arheološki odjel Gradskog muzeja Varaždin proveo je zaštitna arheološka istraživanja na području crkve sv. Bartola u Kamenici. Pri istraživanju današnje sakristije pronađeni su dijelovi najstarije faze crkve koju spominju kanonske vizitacije. Radi se o građevini centralnog tipa u čijim je slojevima pronađen ukupno 21 grobni ukop.

Arheološka istraživanja na nalazištu Kamenica iznjedrila su vrijedne ljudske koštane ostatke, koji su ključan izvor za razumijevanje demografske strukture i svakodnevice povijesnih populacija područja koje je u antropološkom smislu u potpunosti neistraženo. Cilj je ovog rada prikazati metodološki okvir i preliminarne smjernice antropološke analize koja će se provesti nakon završetka istraživanja.

U prvoj fazi istraživanja fokus će biti usmjeren na utvrđivanje osnovnog biološkog profila zajednice, s naglaskom na određivanje biološkog spola i dobi u trenutku smrti pojedinaca. Kako bi se rekonstruirali uvjeti i opća kvaliteta života pokopane populacije, detaljno će se analizirati niz bioarheoloških indikatora. To uključuje praćenje pokazatelja dentalnog zdravlja (karijesi, zaživotni gubitak zuba, alveolarne resorpcije), markera teškog fizičkog rada (entezopatske promjene, degenerativne promjene zglobova), indikatora nespecifičnog dječjeg fiziološkog stresa (hipoplazija zubne cakline, *cribra orbitalia*) te tragova trauma.

Radi dobivanja cjelovitije slike o načinu života, u kasnijoj fazi istraživanja planirano je prikupljanje uzoraka za analize stabilnih izotopa ugljika (^{13}C) i dušika (^{15}N). Ti će podaci omogućiti detaljnu rekonstrukciju prehrane i identifikaciju eventualnih prehrambenih razlika unutar populacije. Očekuje se da će integracija antropoloških i izotopnih podataka ponuditi prve cjelovite spoznaje o zdravstvenom statusu, paleopatološkom profilu i društveno-ekonomskoj dinamici ljudi pokopanih na nalazištu Kamenica.

Mia Koščak, Arheološka istraživanja kompleksa dvorca Opeka i arboretuma

Arheološki odjel Gradskog muzeja Varaždin od prosinca 2021. do kolovoza 2024. provodio je arheološki nadzor i zaštitna arheološka istraživanja tijekom cjelovite obnove dvorca, a od svibnja 2025. i tijekom provedbe projekta revitalizacije arboretuma.

Kompleks se sastoji od dvorca, pripadajućih objekata, parkovno oblikovanog dijela i dijela oblikovanog kao park-šuma. Najveći su to dosad projekti arheološkog nadzora i zaštitnih

arheoloških istraživanja Arheološkog odjela, uzimajući u obzir dugotrajnost, opseg i kompleksnost građevinskih zahvata i iskopa, koji će, do završetka aktualnog projekta, trajati gotovo pet godina. Istraživanja su se provodila paralelno s opsežnim građevinskim i zemljanim radovima, pri čemu je iskopano oko 24 000 m³ zemlje i šute. Praćenjem iskopa otkrivene su dosad nepoznate nepokretne arheološke strukture te mnoštvo raznovrsnog pokretnog materijala.

Krešimir Filipec, Petra Nikšić, Sv. Jušt – Brezovica Petrovska

Zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu nekadašnje kapele sv. Justina (Jušta), koja se u povijesnim izvorima prvi put spominje u drugoj polovici 17. stoljeća, provedena su tijekom travnja i svibnja 2026. godine u sklopu izgradnje vodospreme. Povod istraživanjima bila su oštećenja zidova kapele nastala tijekom građevinskih radova. Istraživanja su bila usmjerena na prostor svetišta crkve, smještenog na vrhu istaknutog čunjastog brijega unutar zone zahvata. Tom je prilikom istražen veći dio poligonalne kasnogotičke apside, djelomično oštećene tijekom zemljanih radova. Unutar nje otkriveni su postament oltara, sačuvane baze stupova gotičkog svoda te ostatci podnice s jasno vidljivim tragovima gorenja. Tragovi izgorjele podnice mogu se povezati s požarom u kojem je crkva stradala u 18. stoljeću i koji je doveo do njezine posljednje obnove.

Istraživanja su pokazala da je kasnogotička apside podignuta na ostacima starije građevine kasnoromaničko-ranogotičkih obilježja s polukružnom apsidom i ostacima kontrafora. Ispod obje građevinske faze uočeni su temelji još starije strukture, što upućuje na višeslojnost lokaliteta. Sa sjeverne i južne strane apside istraženi su grobovi, a u jednom od njih pronađena je željezna kopča datirana u drugu polovicu 14. stoljeća, s mogućom uporabom i tijekom 15. stoljeća. Prema povijesnim izvorima, kapela se nalazila na teško pristupačnom položaju te je napuštena krajem 18. stoljeća. U kasnom srednjem vijeku uz nju, odnosno u njezinoj neposrednoj blizini, nalazilo se važno prometno križište. Jedan putni pravac povezivao je sutlanski kraj s trgovištem Krapinom te dalje prema Lepoglavi, odnosno južnim obroncima Ivanščice prema Mađarevu i varaždinskoj cesti, dok je drugi preko prijevoja između Đurmanca i Hromca vodio prema jugu. Takav strateški položaj, vjerojatno naslijeđen još iz kasnoantičkog razdoblja, zasigurno je imao važnu ulogu u odabiru mjesta za gradnju crkve. Uzimajući u obzir rijetkost posvete sv. Justinu Mučeniku te činjenicu da je rani srednji vijek često preuzimao i nastavljao koristiti kasnoantičke prometne pravce, opravdano je pretpostaviti da je sakralni objekt na tom položaju mogao nastati znatno ranije nego što sugeriraju sačuvani pisani izvori.

Mario Novak, Sanja Baškarad, Željka Bedić, Mario Carić, Cabuna – dvorac Janković: arheologija i forenzika jednog slučajnog nalaza

Sve je počelo jednom slučajnom pronađenom ljudskom kosti na lokaciji dvorca Janković u Cabuni pored Virovitice 2023. godine. Istraživanja koja su započela 2024. godine uslijed građevinskih radova rezultirala su pronalaskom dotad nepoznatog srednjovjekovnog groblja i priče stare nekoliko stoljeća.

U prezentaciji će biti predstavljeni rezultati zaštitnih arheoloških iskopavanja, bioarheološke analize i radiokarbonskog datiranja ljudskih ostataka pronađenih uokolo dvorca Janković u Cabuni. Različiti arheološki konteksti („kosturnica“, jama sa spaljenim kostima, pojedinačni ukopi) pronađeni tijekom istraživanja bit će predstavljeni i postavljeni u kontekst povijesnih zbivanja u kontinentalnoj Hrvatskoj tijekom kasnog srednjeg vijeka.

Ovo je primjer uspješne suradnje arheologa i bioantropologa, od terenskih i laboratorijskih analiza do interpretacije i promocije rezultata istraživanja, pri čemu se slučajni nalaz pretvorio u jedno od najzanimljivijih arheoloških istraživanja virovitičkog kraja.

Novitates

Morana Vuković, Rezultati arheoloških istraživanja na lokalitetu Pirište (2020. – 2026.) kao temelj valorizacije arheološkog krajolika Malog Libinja na južnom Velebitu

Arheološki muzej Zadar proveo je u razdoblju od 2020. do 2026. godine sustavna arheološka istraživanja lokaliteta Pirište pokraj Gradine Kneževići na Malom Libinju, visoravni na južnom Velebitu. Unutar svega pola metra debelog arheološkog sloja utvrđena su dva horizonta ukapanja i jedan naseobinski horizont. Ispod kamene konstrukcije željeznodobnog tumula otkriveni su ostatci uglavnom uništenih starijih grobova sa spaljenim pokojnicima pokopanima u keramičkim urnama. Ovaj je pogrebni kontekst preslojio naseobinski horizont koji se, osim u bogatim pokretnim arheološkim nalazima od keramike, kamena i kosti, očituje i u ostacima podnice, ognjišta, kamenih i drvenih konstruktivnih elemenata te arheobotaničkim nalazima. U proljeće 2026. godine provedena je završna istraživačka kampanja, a početkom lipnja, u suradnji s Akademijom likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu i Odjelom za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru, provedeno je interdisciplinarno istraživanje suhozidne baštine tijekom kojeg je rekonstruiran dio kamene konstrukcije Tumula 1. Rekonstrukcija tumula predstavlja prvi korak u procesu očuvanja, interpretacije i prezentacije lokaliteta Pirište te arheološkog i kulturnog krajolika Malog Libinja općenito. U izlaganju će, uz rezultate arheoloških istraživanja, biti predstavljene i planirane aktivnosti usmjerene na valorizaciju lokaliteta kroz interpretacijsku infrastrukturu i uspostavu poučne staze.

Barbara Kriletić, Mario Novak, Mario Carić, Marina Ugarković, Pio Peter Domines, Rekonstrukcija prehrane stanovnika antičke Isse (Vis) primjenom analize stabilnih izotopa ugljika i dušika

Antička *Issa* na otoku Visu bila je jedno od najznačajnijih urbanih i trgovačkih središta istočne obale Jadrana tijekom helenističkog i rimskog razdoblja. Zaštitna arheološka istraživanja nekropole Vlačke njive provedena su između 2022. i 2024. godine, omogućivši prikupljanje novih bioarheoloških podataka o stanovništvu koje je naseljavalo otok tijekom navedenog razdoblja. U sklopu interdisciplinarnog istraživanja provedene su, među ostalim, analize stabilnih izotopa ugljika ($\delta^{13}\text{C}$) i dušika ($\delta^{15}\text{N}$) na ukupno 60 uzoraka. Dobiveni rezultati omogućili su rekonstrukciju prehranbenih navika te uvid u kontinuitet i moguće promjene u prehrani unutar istraživane populacije. Izotopske vrijednosti uzoraka ukazuju na prehranu temeljenu na primarno morskim resursima, čime ujedno pružaju izravan uvid u prehranbene navike stanovnika antičke *Isse* i doprinose boljem razumijevanju svakodnevnog života populacija antičkog razdoblja istočnog Jadrana.

Erika Trbojević, Tomislav Franić, Zaštitna istraživanja za vrijeme obnove zgrade Arheološkog muzeja Istre – Pula

U sklopu adaptacije i dogradnje zgrade Arheološkog muzeja Istre u Puli te njezina okoliša službenici Arheološkog muzeja vršili su arheološki nadzor građevinskih radova te proveli zaštitna arheološka istraživanja. Arheološko istraživanje prostora južnog dijela suterena, koji su činili hodnik i tri prostorije, provedeno je 2014. godine. U razdoblju od 2017. do 2021. godine provedena su arheološka istraživanja na prostoru oko zgrade Muzeja, odnosno prostoru između Malog rimskog kazališta i antičkih gradskih bedema. Tijekom istraživanja pronađeni su rimska cesta koja je od Dvojnih vrata vodila prema kazalištu, antički objekt (*villa urbana*) i kasnoantički objekt uz cestu, potez antičkih i kasnoantičkih gradskih bedema od Dvojnih do Herkulovih vrata te masivni antički zidovi građevinskog kompleksa (moguće trijema) koji se veže za istočno pročelje scenske zgrade kazališta. Na prostoru uz Dvojna vrata i antički bedem pronađeni su paljevinski grobovi s urnama iz vremena Histra. Pri izvedbi projekta uređenja prostora oko zgrade Arheološkog muzeja pojedine su pronađene strukture konzervirane,

restaurirane i prezentirane *in situ*, dok je prije prezentacije ostalih potrebno provesti dodatna arheološka istraživanja.

Ante Alajbeg, Otres u mreži hrvatske predromanike: skulptura i kontekst

Na lokalitetu Otres – Crkvina kod Bribira arheološkim je istraživanjima pronađen velik broj ulomaka predromaničke skulpture, premda crkva kojoj su ti elementi izvorno pripadali zasad nije utvrđena. Analiza stilskih i morfoloških obilježja ulomke čvrsto povezuje s dvjema produkcijama 9. stoljeća: Trogirskom klesarskom radionicom i Benediktinskom klesarskom radionicom iz vremena kneza Branimira. Dodatnu složenost interpretaciji daju nalazi predromaničke plastike iz okolnih sela, za koje se može pretpostaviti da su pripadali istom skulpturalnom ansamblu. Polazeći od nalaza s Otrisa, izlaganje otvara pitanje njihove kontekstualizacije na više razina: od mikrotopografije lokaliteta i njegove neposredne okolice do šireg korpusa hrvatske predromaničke skulpture. Posebna će se pozornost posvetiti problemu izvornog arhitektonskog konteksta, radioničkim atribucijama i mogućem značenju Otrisa unutar mreže ranosrednjovjekovnih crkvenih i političkih središta u Dalmaciji.

Projekti / Iz muzejskih zbirki

Mario Carić, Mario Novak, Uvijek malo dalje: ekstrakcija karbonata kao detaljan pokazatelj prehrane i mobilnosti

Ekstrakcija karbonata radi analize stabilnih izotopa u arheologiji pokazuje vrijednosti izotopa strukturalnog ugljika ($\delta^{13}\text{C}$) i kisika ($\delta^{18}\text{O}$) vezanih unutar anorganske matrice drevnih kostiju i zuba, odnosno hidroksiapatita/bioapatita. Za razliku od koštanog kolagena, koji pokazuje vrijednosti proteina iz prehrane, strukturalni karbonat daje uvid u čitavu prehranu (ugljikohidrate, lipide i proteine), dok izotopi kisika prate vrijednosti dobivene iz lokalnih izvora vode, klime te ekosustava, čime se omogućuje praćenje mobilnosti analizirane jedinice ili populacije. Budući da koštano tkivo apsorbira sekundarne dijageničke karbonate, poput kalcita iz zemlje, prvo moraju biti zadovoljeni rigorozni ekstrakcijski protokoli kako bi se dobile točne vrijednosti analiziranog materijala. Kroz nekoliko primjera prezentacija će pokušati približiti ovu metodu arheološkoj struci u nadi za njezinom učestalijom primjenom.

Ivan Drnić, Ana Đukić, Arheologija doline rijeke Kupe/Kolpe u kasno brončano i željezno doba (ArchKRiver)

Dolina rijeke Kupe (HR) / Kolpe (SLO) obuhvaća 296 km dug riječni tok s izvorom u Nacionalnom parku Risnjak. Zajedno s razgranatim sustavom pritoka čini cjelinu koja zauzima važno mjesto u pretpovijesnoj kulturnoj i prirodnoj dinamici tog prostora. Kupa u dijelu svojeg toka ujedno čini državnu granicu između Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Geomorfološki se dolina rijeke Kupe može podijeliti na gornji i donji dio. U gornjem toku Kupa je planinska rijeka koja protječe kroz alpsko podgorje Gorskog kotara i Korduna u Republici Hrvatskoj, dok u Sloveniji prolazi južnim dijelom Dolenjske i nizinama Bele krajine.

Prema dosadašnjim spoznajama, Kupa je tijekom kasnog brončanog i željeznog doba imala važnu ulogu u komunikacijskoj mreži jugoistočnih Alpa, južne Panonije i zapadnog Balkana. Tijekom 1. tisućljeća pr. Kr. zajednice uz rijeku Kupu prošle su kroz tri kronološke faze razvoja: kasno brončano doba, kao periferni izraz srednjoeuropske kulture polja sa žarama, starije željezno doba i mlađe željezno doba. Halštatska i latenska materijalna kultura bile su dominantni kulturni fenomeni koji su oblikovali srednju Europu od 8. do 1. st. pr. Kr. Materijalna kultura zajednica u dolini Kupe pritom je prošla proces regionalizacije, pri čemu se očitovao trajan i otporan lokalni karakter na rubnim područjima navedenih velikih kulturnih cjelina. U okviru projekta istraživanja na hrvatskoj strani obuhvatit će četiri arheološka nalazišta: Dugu Goru, Ozalj, Gornje Pokupje i Sisak.

Projekt ArchKRiver bavi se razvojem pokupskih zajednica tijekom kasnog brončanog i željeznog doba te istraživačkim izazovima proizašlima iz geografske podjele doline rijeke Kupe između Republike Hrvatske i Republike Slovenije. Prekograničnom suradnjom projekt nastoji prevladati dosadašnja ograničenja arheoloških istraživačkih metodologija te uspostaviti integrirani istraživački pristup zajedničkoj arheološkoj baštini. Voditeljica projekta sa slovenske strane jest Lucija Grahek iz Inštituta za arheologiju ZRC SAZU. Takav model suradnje važan je presedan za buduća prekogranična arheološka istraživanja te pruža okvir za proučavanje zajedničkih pretpovijesnih i povijesnih krajolika. Rezultati takvog zajedničkog rada u sklopu projekta bit će integrirana baza podataka, znanstvene publikacije i zajednička izložba ključnih nalaza iz razdoblja kasnog brončanog i željeznog doba Pokuplja.

Ivana Ožanić Roguljić, Kristina Jelinčić Vučković, Tea Kokotović, Jere Drpić, Dominik Hagmann, Anita Rapan Papeša, Angelina Raičković Savić, Maja Janežič, Kaja Stemberger Flegar, Nikolina Ostović, Hrvoje Vulić, Istraživanje teritorijalnih ostataka i infrastrukturnih sustava Carstva u Panoniji: Mapiranje rimske infrastrukture (Projekt RIM)

Projekt RIM (IP-2025-02-1060) interdisciplinarna je inicijativa usmjerena na istraživanje i rekonstrukciju provincijskog rimskog ruralnog krajolika istočne Hrvatske (današnja Slavonija i zapadni Srijem, odnosno područje rimske Panonije). Primjenom naprednih tehnologija, poput daljinskih istraživanja, geografskih informacijskih sustava (GIS) i analize zračnih snimaka, projekt nastoji pružiti detaljan uvid u prostornu organizaciju infrastrukturnih sustava rimskih ruralnih naselja.

Jedan od ključnih ciljeva projekta jest georeferenciranje postojećih podataka o rimskim ruralnim lokalitetima u istočnoj Slavoniji i zapadnom Srijemu. Time se želi razviti sveobuhvatna i prostorno precizna baza podataka koja će omogućiti kartiranje položaja i raspodjele rimskih naselja te pružiti nova saznanja o njihovoj prostornoj organizaciji i međusobnoj povezanosti.

Projekt također uključuje pažljivo odabranu studiju slučaja, usmjerenu na rimska ruralna naselja u okolici Apševaca. Ta studija pruža vrijedne uvide u specifične značajke rimskih ruralnih naselja u istočnoj Slavoniji i njihovu ulogu unutar širega rimskog krajolika, kroz detaljnu analizu njihovih arhitektonskih obilježja, prostornog rasporeda i materijalne kulture.

Poseban naglasak stavljen je na analizu sitnih nalaza i keramičkog materijala prikupljenog na istraživanim naseljima i tijekom terenskih istraživanja. Analizom tih nalaza nastoji se rasvijetliti svakodnevni život, trgovačke mreže i društvena dinamika koja je oblikovala rimske ruralne zajednice. Keramika pritom predstavlja osobito važan izvor podataka za razumijevanje gospodarskih i kulturnih obrazaca na području istraživanja.

Kombiniranjem inovativnih istraživačkih metoda s ciljanom terenskom studijom projekt RIM pruža sveobuhvatan uvid u utjecaj Rimskog Carstva na području istočne Slavonije i zapadnog Srijema te pridonosi boljem razumijevanju rimskih ruralnih krajolika i njihove infrastrukture.

Martina Blečić Kavur, Monumentalna skulptura Histra između materijalnosti i djelovanja

Više od 120 godina akumuliraju se brojna fenomenološka i autentična, manje ili više uvjerljiva objašnjenja histarske monumentalne kamene plastike, koja unatoč tomu ostaje nepresušan izvor i nadahnuće za nove interpretacije. Razmatrana u cjelini, predstavlja nam hijerarhizirano društvo koje je otvoreno prihvaćalo nove tendencije i načine reprezentacije, ali i svjesno baštinilo svoja tradicionalna obilježja tijekom starijeg željeznog doba. U smislu kulturnih prijenosa i društvene integracije, plastika odražava širenja univerzalnih ideja, različitih mreža komunikacije i strukturirane interakcije u koje su i Histri bili ravnopravno uključeni, pridonoseći globalnoj povezanosti društava onog vremena.

Taj kulturni fenomen, međutim, nije bio ograničen samo na jedno mjesto i jednu zajednicu, iako je ona najizraženija, kako i priliči, bila u glavnom središtu Nezakciju. S obzirom na veličinu i proporcije, ondje se skulptura postavljala kao pandan arhitekturi, impozantnih dimenzija i snažne simbolike. Pretpostavljala je pritom složene kolektivne poslove, koje su diktirale velike narudžbe, s ciljem obilježavanja javnih, ali kapitalnih prostora. Time se simultano kreirala i monumentalizacija samog mjesta, s ulogom transmisije konvencionalne ideološke slike koja je na promatrača ostavljala izravan i snažan emocionalni dojam. Iako se izborom tema, likovnog koncepta i estetskim dosegom smatrala perifernom manifestacijom, ona to u svom društveno-političko-vjerskom okruženju nikako nije bila. Naime, i u vizualnom i u ideološkom aspektu Histri su bili jedini narod koji je na istočnom Jadranu društvene simbole utjelovio u kamenu, prihvatio i afirmirao ideju nadgrobnog i antropomornog spomenika unutar svetog ili obrednog mjesta, predstavljajući se kao najsjeverniji član fenomena jadranske monumentalne umjetnosti. Stoga se ne može promatrati isključivo kao dekoracija ili „nijemi“ spomenik, kao umjetnički ili religijski izraz – valja ga percipirati kao društvenog aktera koji je aktivno i trajno sudjelovao u oblikovanju pripadnosti, identiteta i etniciteta, struktura prestiža i moći, kao i kolektivne memorije zajednice, u skladu s dinamičnim procesima interakcija i simboličkog poretka posljednjeg tisućljeća stare ere.

Porin Šćukanec Reznicek, „Onaj koji uravnotežuje“: tragovi boga Tota u Egipatskoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu

Bog Tot jedno je od najsloženijih božanstava drevnoegipatskog panteona, povezano s pisanjem, mudrošću, kozmičkim poretkom i ritualnom praksom. Unatoč njegovoj važnosti, razvoj njegova mita i kulta tijekom različitih razdoblja egipatske povijesti još uvijek nije sustavno istražen objedinjenom analizom materijalnih, ikonografskih i tekstualnih izvora.

Izlaganje predstavlja početni dio doktorskog istraživanja posvećenog dijakronijskoj biografiji boga Tota, s posebnim naglaskom na predmete koji se čuvaju u Egipatskoj zbirci Arheološkog muzeja u Zagrebu. Analizirat će se različiti oblici Totovih prikaza i manifestacija na odabranoj muzejskoj građi, uključujući amulete, skarabeje, pogrebne predmete i druge artefakte povezane s njegovim kultom. Posebna će se pozornost posvetiti načinima na koje se Tot pojavljuje u svojem ibisovom i pavijanskom obliku te značenjima koja su ti prikazi imali u religijskom i društvenom kontekstu.

Cilj rada jest pokazati kako materijalna kultura može pružiti vrijedan uvid u razvoj i transformacije egipatskih božanskih identiteta. Građa zagrebačke Egipatske zbirke promatra se kao dio šire mreže materijalnih svjedočanstava koja omogućuju rekonstrukciju promjenjivih uloga boga Tota kroz dio egipatske povijesti. Time se ističe istraživački potencijal muzejskih zbirki u Hrvatskoj za suvremena egiptološka i arheološka istraživanja.

Posteri

Ema Kosnica, Neandertalci u novinama: prve objave o paleolitičkim otkrićima u sjevernoj Hrvatskoj

Poster donosi pregled prvih objava o otkrićima neandertalaca na tlu sjeverne Hrvatske u domaćim novinama i časopisima. Objedinjuje raspršene izvore i prikazuje kako su arheološka otkrića o paleolitu sjeverne Hrvatske ulazila u javni prostor od kraja 19. stoljeća nadalje.

Na temelju arhivske građe, novinskih članaka i ilustriranih časopisa analiziraju se sadržaj, terminologija, vizualni prikazi i interpretacijski obrasci kojima su predstavljeni pretpovijesni nalazi. Posebna se pozornost posvećuje razvoju javne percepcije neandertalaca te načinima na koje su tiskani mediji oblikovali razumijevanje novih arheoloških otkrića u široj javnosti. Analiza obuhvaća način izvještavanja, odabir jezika i stručnih pojmova, prisutnost ili izostanak

ilustracija te njihove funkcije u interpretaciji nalaza, kao i potencijalne promjene u novinarskom pristupu tijekom vremena.

Naglasak će biti stavljen na objave koje se odnose na otkrića i istraživanja krapinskih i vindijskih neandertalaca kao najznačajnijih nalaza neandertalaca na području sjeverne Hrvatske. Poster ujedno ukazuje na važnost periodičkog tiska kao izvora za proučavanje povijesti arheologije, popularizacije znanosti i razvoja znanstvene komunikacije u Hrvatskoj.

Juan José García-Granero, Guillermo Marín García, Carlos Santiago Marrero, Mia Marijan, Ina Miloglav, Preliminarni rezultati mikrobotaničkih analiza fitolita provedenih na uzorcima bakrenodobnog lokaliteta Prisunjača (Vođinci, istočna Slavonija)

U okviru projekta CULPLUS (HRZZ, IP-2022-10-9489) započeta su mikrobotanička istraživanja na bakrenodobnom lokalitetu Prisunjača u Vođincima (istočna Slavonija) s ciljem rekonstrukcije prehrambenih praksi, iskorištavanja biljnih resursa i strategije korištenja zemljišta. U laboratoriju BioGeoPal (IMF-CSIC, Barcelona, Španjolska) provedena je preliminarna analiza fitolita, mikroskopskih silikatnih tvorevina nastalih u biljnim stanicama i tkivima, na ukupno osam uzoraka sedimenta prikupljenih tijekom arheoloških istraživanja 2021., 2024. i 2025. godine iz različitih arheoloških konteksta, uključujući stambene objekte, otpadne jame te prostor tzv. podruma ili ostave.

Analizirani uzorci sadržavaju brojne skupove fitolita, što potvrđuje izvrsnu očuvanost mikrobotaničkih ostataka na lokalitetu. Dominiraju višestanični izduženi dendritični fitoliti karakteristični za cvatove trava (Poaceae), najvjerojatnije pšenice (*Triticum* spp.), uz prisutnost izduženih krenatnih morfotipova te manjeg broja rondela, sedlastih i bilobatnih fitolita, pri čemu se potonji uglavnom povezuju s korovnim travama. Uzorci iz 2025. godine dali su osobito visoke koncentracije fitolita, s približno 390 – 472 mg izdvojenih fitolita po uzorku, što dodatno potvrđuje velik istraživački potencijal mikrobotaničkih analiza za istraživanje uzgoja žitarica, postupaka njihove prerade te korištenja biljnih resursa na lokalitetu Prisunjača.

Daljnja istraživanja obuhvatit će kvantitativnu i morfometrijsku analizu fitolita na uzorcima keramike radi preciznijeg određivanja uzgajanih vrsta žitarica i rekonstrukcije pojedinih faza njihove prerade. Osim toga, provest će se i analiza škrobnih zrnaca na keramičkim posudama i kamenim alatima kako bi se dobili izravni pokazatelji pripreme hrane i kulinarskih praksi. Integracija tih komplementarnih mikrobotaničkih metoda s analizama lipida, makrobotaničkim, arheozoološkim i palinološkim analizama omogućit će cjelovitiju rekonstrukciju korištenja biljnih i životinjskih resursa te prehrambenih strategija tijekom bakrenog doba u istočnoj Slavoniji.

Ivan Hrašćanec, Zaštitno arheološko istraživanje na trasi buduće obilaznice Šenkovca – Nadol Pribislavec

Zajednica gospodarskih subjekata tvrtki Kaducej d. o. o. iz Splita i Geoarheo d. o. o. iz Zagreba provela je zaštitno arheološko istraživanje na trasi buduće obilaznice Šenkovca (faza I.) tijekom listopada 2025. godine. Otvorena je i arheološki istražena površina od ukupno 11 298 m² te su zabilježene ukupno 224 stratigrafske jedinice, od kojih većinu čine zapune i ukopi jama za stupove, jama za skladištenje, otpadnih jama i drugi ukopani dijelovi nekadašnjih objekata. Riječ je o lokalitetu naseobinskog karaktera koji pripada razdoblju ranog brončanog doba, odnosno kulturi Kisapostag.

Ana Đukić, Istraživanja na lokalitetu Kunagora – Japica (Pregrada)

Arheološka istraživanja lokaliteta Kunagora – Japica kod Pregrade (2024. – 2025.) provedena su radi utvrđivanja rasprostriranja i karaktera nalazišta oštećenog eksploatacijom kamenoloma. Rezultati pokazuju da se ne radi o dvojnoj gradini, kako se dosad smatralo, već o nalazištu čiji istraženi dijelovi gotovo da nisu sadržavali očuvane strukture ni dokaze o trajnom naselju, već

miješani materijal iz pretpovijesti, kasne antike i novog vijeka. Zaključeno je da je položaj u kasnom brončanom i starijem željeznom trajnije naseljavan, dok je u kasnoj antici vjerojatno služio kao povremeni refugij. Nažalost, glavina nalazišta nalazila se na dijelu uzvisine koji je uništen eksploatacijom kamena.

Matija Brlek, Prilog poznavanju kronološkog okvira lokaliteta Želimor – Gradišće u općini Bednja

Lokalitet Želimor nalazi se na vršnom platou istoimenog brda, poznatom kao Gradišće, iznad naselja Benkovec u općini Bednja. Riječ je o visinskom utvrđenom naselju smještenom na dominantnom položaju u krajoliku, zaštićenom prirodnim strminama na zapadnoj i južnoj strani te fortifikacijskim elementima na prilaznom hrptu i uz rub platoa. Prvi arheološki nalazi sa Želimora, u vidu ulomaka prapovijesne keramike, zabilježeni su početkom 20. stoljeća. Lokalitet ukratko spominje i Stjepan Vuković, navodeći nalaze keramike iz starijeg željeznog doba, brončane predmete i komade grafita.

Prva sustavnija istraživanja provedena su krajem 80-ih i početkom 90-ih godina 20. stoljeća tijekom rekognosciranja šireg područja općine Bednja, a 2021. godine uslijedila su prva probna sondažna istraživanja na istočnom dijelu platoa. Iako zbog izražene poremećenosti nalazišta, uzrokovane djelovanjem korijenja, ranijom obradom zemljišta i drugim postdepozicijskim procesima, nisu utvrđeni jasno očuvani stratigrafski odnosi, prikupljena je brojna pokretna arheološka građa, ponajprije keramičkih ulomaka. Analiza nalaza upućuje na naseljavanje krajem kasnog brončanog, odnosno početkom starijeg željeznog doba te tijekom mlađeg željeznog doba, uz pojedinačne nalaze ranorimske keramike. Rezultati istraživanja pridonose boljem razumijevanju dinamike naseljavanja lokaliteta te preciznijem određivanju njegova kronološkog okvira.

Mirja Jarak, Petra Jeršek, Ivo Čevd, Novi rezultati projekta HRZZ-a „Radionička proizvodnja i uvoz u 8. i 9. stoljeću na području sjeverne Dalmacije“

U okviru projekta HRZZ-a IP-2024-05-4611, posvećenog definiranju radioničkog porijekla različitih tipova arheološke građe iz ranog srednjeg vijeka na području sjeverne Dalmacije, tijekom 2026. (2. projektna godina) provedene su analize keramičkih posuda, staklenih i metalnih predmeta te kamenih spomenika.

Keramički grobni prilozi proučavani su u okviru projekta s morfološko-radioničkog aspekta, pri čemu su ustanovljene razlike u načinu izrade ranosrednjovjekovnih posuda. Tijekom 2026. godine ti su nalazi bili predmetom funkcionalne analize na temelju uzorkovanja organskih ostataka iz odabranih posuda s lokaliteta Nin – Ždrijac, Nin – Banovac, Kašić – Maklinovo brdo i Dubravice kod Skradina. Uzorci su analizirani u laboratoriju u Bristolu. Provedena analiza lipida doprinosi cjelovitoj interpretaciji ranosrednjovjekovne keramike unutar projekta. Nove spoznaje o izuzetno rijetkim nalazima ranosrednjovjekovnih staklenih posuda omogućila je PIGE analiza staklene boce iz Vačana. Istom metodom analizirano je i nekoliko staklenih perli iz Krneze i Dubravica.

Dragocjeni metalni nalazi iz hrvatskog ranog srednjeg vijeka (neke ostruge i ostružne garniture iz Biskupije – Crkvine te nekoliko nalaza s drugih lokaliteta) analizirani su metodama PIXE i SEM-EDS. Dobiveni su egzaktni podaci o sastavu metala. PIGE i PIXE analize provedene su u Institutu Ruđer Bošković, a SEM-EDS analize u Arheološkom muzeju u Zagrebu.

Kameni spomenici proučavani su na temelju odabrane građe s lokaliteta Galovac – Crkvina, gdje su zastupljene različite stilske faze iz kasne antike i ranog srednjeg vijeka. Dosadašnje spoznaje nadopunjavaju rezultati petrografske karakterizacije odabranih spomenika, o čemu se izvještava u ovom prilogu. Petrografske analize provedene su na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Krešimir Filipec, Jana Škrgulja, Petra Nikšić, Petra Jeršek, Predstavljanje i rezultati prve godine NPOO-ova projekta „Digitalna reaktivacija arheološke građe i kontekstualizacija arheoloških lokaliteta istraživanih 1950. – 2010.“ (DRAGiKAL)

Projekt „Digitalna reaktivacija arheološke građe i kontekstualizacija arheoloških lokaliteta istraživanih 1950. – 2010.“ uključuje reviziju, obradu i digitalizaciju arheološke građe pohranjene na Katedri za opću srednjovjekovnu i nacionalnu arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i u partnerskim institucijama, a glavni je cilj digitalizacija, digitalna obrada i kontekstualizacija građe i lokaliteta na kojima je ona pronađena primjenom suvremenih znanstvenih metoda i analiza. Projekt uključuje suradnju s muzejima i drugim institucijama radi objedinjavanja građe i daljnje razmjene znanja. Terenskom validacijom utvrđuje se stanje lokaliteta te se omogućuje bolja kontekstualizacija dokumentacije i građe. Odabrani su lokaliteti čija je dokumentacija izrađena u potpunosti ili većim dijelom analognim metodama. Riječ je o većim i manjim istraživanjima u mjestima Belišće, Blizna Gornja, Danilo, Đakovo, Đelekovec, Josipovac, Konjščina, Mala Gorica, Sisak, Stari Perkovci, Stružani, Verušed, Zlatar, Zoljani i Židovina, kao i o građi i dokumentaciji iz ostavštine Zdenka Vinskog. U prvoj je godini fokus digitalizacije, obrade i istraživanja bio na lokalitetima Blizna, Danilo, Mala Gorica, Stari Perkovci, Stružani i Zoljani. Projektne aktivnosti uključivale su reviziju građe i dokumentacije, terenske preglede, digitalizaciju dokumentacije, izradu fototabli arheološkog materijala, pripreme za izradu 3D modela, uzorkovanje keramičke i koštane građe, slanje uzoraka na 14C dataciju i analizu stabilnih izotopa, pripremu podataka za diseminaciju te konačno sudjelovanje na znanstvenim skupovima i izradu znanstvenih radova za publiciranje.

Krešimir Filipec, Jana Škrgulja, Petra Nikšić, Rezultati trećeg razdoblja istraživačkog projekta Hrvatske zaklade za znanost „Terra nullius – na granici i iza granice od 8. do 12. stoljeća“ (TerraNullbord)

Poster predstavlja rezultate aktivnosti istraživačkog projekta Hrvatske zaklade za znanost „Terra nullius – na granici i iza granice od 8. do 12. stoljeća“, koji se bavi teritorijem između Podravine na sjeveru i Posavine na jugu i kojim se pokušava dati odgovore na pitanja o društvenim, gospodarskim i političkim karakteristikama tog prostora u ranom srednjovjekovlju. Pravni termin *terra nullius*, odnosno ničija zemlja ili teritorij bez gospodara, odraz je dosadašnjeg pomanjkanja većeg broja arheoloških lokaliteta i nalaza te količine povijesnih podataka o tom prostoru u ranom srednjem vijeku. Kako bi se ničija zemlja pokušala pripisati nečijoj vlasti ili boravljenju određenih populacija na tom prostoru, u trećoj su godini projekta nastavljene neke stare i uvedene nove projektne aktivnosti. Zbog dobrih rezultata postignutih terenskim istraživanjima lokaliteta Lobor – Majka Božja Gorska ta su istraživanja nastavljena. Ispitana je i djelomično arheološki istražena još jedna lokacija od strateške i komunikacijske važnosti u Petrovskom kod Krapine, prostoru koji također pripada pograničnoj zoni. S obzirom na važnost 14C datiranja i analiza stabilnih izotopa, analizirano je još nekoliko uzoraka iz grobova čiji je položaj na lokalitetu značajan za interpretaciju. Održana je još jedna istraživačka radionica radi razmjene mišljenja i iskustava o problematici kojom se projekt bavi. Planiran je rad u arhivskim i muzejskim ustanovama u Beču i Sisku koji će biti ostvaren do kraja projektnog razdoblja kako bi se pokušale razjasniti pojedine nedoumice u vezi s pograničnim prostorima prema Dalmaciji te alpskom i predalpskom prostoru. Nastavljen je rad na arheološkoj građi, dokumentaciji i osteološkom materijalu te diseminacija rezultata projektnih aktivnosti.

Ante Alajbeg
Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, Split
Masarykovo sveučilište, Filozofski fakultet, Odsjek za arheologiju i muzeologiju, Brno
(Češka)
ante.alajbeg@mhas-split.hr

Marko Banda
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
mabanda@ffzg.hr

Sanja Baškarad
Gradski muzej Virovitica
sanja.kustosgmvt@gmail.com

Željka Bedić
Institut za antropologiju, Centar za primijenjenu bioantropologiju
zeljka.bedic@inantro.hr

Martina Blečić Kavur
Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične studije, Koper (Slovenija)
martina.blecic.kavur@upr.si

Matija Brlek
Gradski muzej Varaždin, Arheološki odjel
matija.brlek@gmv.hr

Mario Carić
Institut za antropologiju, Centar za primijenjenu bioantropologiju
mario.caric@inantro.hr

Lea Čataj
Hrvatski restauratorski zavod, Služba za arheološku baštinu, Odjel za kopnenu arheologiju
lcataj@hrz.hr

Ivo Čevd
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
icevid@ffzg.unizg.hr

Pio Peter Domines
Institut za arheologiju
pdpeter@iarh.hr

Ivan Drnić
Arheološki muzej u Zagrebu
idrnic@amz.hr

Jere Drpić
Institut za arheologiju
jdrpic@iarh.hr

Ana Đukić
Arheološki muzej u Zagrebu
adukic@amz.hr

Krešimir Filipec
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Arheološki zavod
kfilipec@ffzg.unizg.hr

Tomislav Franić
Arheološki muzej Istre
tomislav89franic@gmail.com

Juan José García-Granero
IMF-CSIC, Barcelona (Španjolska)
jjgarciagranero@imf.csic.es

Dominik Hagmann
Universität Wien (Austrija)
dominik.hagmann@univie.ac.at

Ivana Hirschler Marić
Hrvatski restauratorski zavod, Služba za arheološku baštinu, Odjel za kopnenu arheologiju
iharasa@hrz.hr

Ivan Hrašćanec
Kaducej d. o. o.
ivanhrascanec@gmail.com

Andrej Janeš
Hrvatski restauratorski zavod, Služba za arheološku baštinu, Odjel za kopnenu arheologiju
ajanesh@hrz.hr

Maja Janežič
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (Slovenija)
maja.janezic@zvkd.si

Ivor Janković
Institut za antropologiju, Centar za primijenjenu bioantropologiju
ivor.jankovic@inantro.hr

Mirja Jarak
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
mjarak@ffzg.unizg.hr

Petra Jeršek
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
pjersek@ffzg.unizg.hr

Ivor Karavanić
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju

ikaravan@ffzg.hr

Boris Kavur

Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Koper (Slovenija)

boris.kavur@upr.si

Tea Kokotović

Institut za arheologiju

tkokotovic@iarh.hr

Marijana Korunek-Medved

Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Područna konzervatorska služba Varaždin

marijana.korunek.medved@min-kulture.hr

Ema Kosnica

Arheološki muzej u Zagrebu

ekosnica@amz.hr

Mia Koščak

Gradski muzej Varaždin, Arheološki odjel

mia.koscak@gmv.hr

Saša Kovačević

Institut za arheologiju

sasa.kovacevic@iarh.hr

Barbara Kriletić

Institut za antropologiju, Centar za primijenjenu bioantropologiju

barbara.kriletic@inantro.hr

Marijana Krmpotić

Hrvatski restauratorski zavod, Služba za arheološku baštinu, Odjel za kopnenu arheologiju

mkrmpotic@hrz.hr

Jurica Kunić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju, student

jurica.kunic@gmail.com

Dora Kušan Špalj

Arheološki muzej u Zagrebu

dkusan@amz.hr

Daria Ložnjak Dizdar

Institut za arheologiju

dldizdar@iarh.hr

Branka Marcuš

Muzej Međimurja Čakovec

branka.marcus@mme.hr

Mia Marijan
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
mmarijan@m.ffzg.hr

Guillermo Marín García
IMF-CSIC, Barcelona (Španjolska)
gmaringarcia@imf.csic.es

Martina Matijaško
Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Područna konzervatorska služba Varaždin
martina.matijasko@min-kulture.hr

Ina Miloglav
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
imiloglav@m.ffzg.hr

Petra Nikšić
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
pniksic@ffzg.unizg.hr

Mario Novak
Institut za antropologiju, Centar za primijenjenu bioantropologiju
Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične studije, Koper (Slovenija)
mario.novak@inantro.hr

Nikolina Ostović
Gradski muzej Vinkovci
nina@muzejvk.hr

Ivančica Peharda
Ministarstvo kulture i medija, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Područna konzervatorska služba Varaždin
Ivancica.Peharda@min-kulture.hr

Nikoleta Perok
Arheološki muzej u Zagrebu
nperok@amz.hr

Hrvoje Potrebica
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
hpotrebi@m.ffzg.hr

Angelina Raičković Savić
Arheološki institut, Beograd (Srbija)
araickovic@yahoo.com

Marta Rakvin
Arheološki muzej u Zagrebu

mrakvin@amz.hr

Anita Rapan Papeša
Gradski muzej Vinkovci
anita@muzejvk.hr

Carlos Santiago Marrero
Universitat Pompeu Fabra, Barcelona (Španjolska)
carlos.santiago@upf.edu

Filomena Sirovica
Arheološki muzej u Zagrebu
fsirovica@amz.hr

Kaja Stemberger Flegar
PJP d.o.o (Slovenija)
kaja.stemberger@gmail.com

Porin Šćukanec Reznicek
Arheološki muzej u Zagrebu
pscukanec@amz.hr

Jana Škrgulja
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
jskrgulj@ffzg.unizg.hr

Lovorka Štimac-Dedić
Gradski muzej Varaždin, Arheološki odjel
lovorka.dedic@gmv.hr

Erika Trbojević
Arheološki muzej Istre
erika.trbojevic@gmail.com

Marina Ugarković Džafić
Institut za arheologiju
marina.ugarkovic@iarh.hr

Miroslav Vuković
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za arheologiju
mivukovic@m.ffzg.hr

Morana Vuković
Arheološki muzej Zadar
mvukovic@amzd.hr

Hrvoje Vulić
Gradski muzej Vinkovci
hrvoje@muzejvk.hr